

datum 3 november 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

**[klager]**,  
geboren op [datum],  
wonende te [plaats],  
hierna te noemen: klaagster,  
juridisch adviseur: [naam],

tegen:

**(wijlen) [aangeklaagde]**,  
geboren op [datum], overleden op [datum],  
de persoon over wie geklaagd wordt,  
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,  
tijdens zijn leven lid van de Orde der Cisterciënzers, Abdij [naam].

en

**(wijlen) [aangeklaagde]**,  
geboren op [datum], overleden op [datum],  
de persoon over wie geklaagd wordt,  
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,  
tijdens zijn leven lid van de Orde der Cisterciënzers, Abdij [naam].

en

**(wijlen) [aangeklaagde]**,  
geboren op [datum], overleden op [datum],  
de persoon over wie geklaagd wordt,  
hierna ook te noemen: aangeklaagde 3,  
tijdens zijn leven lid van de Orde der Cisterciënzers, Abdij [naam].

en

**(wijlen) [aangeklaagde]**,  
geboren op [datum], overleden op [datum],  
de persoon over wie geklaagd wordt,  
hierna ook te noemen: aangeklaagde 4,  
tijdens zijn leven lid van de Orde der Cisterciënzers, Abdij [naam].

## 1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ontvangen op 22 juni 2011. Op 13 juli 2011 is een verweerschrift ingekomen van [naam], abt van de Abdij [naam], Orde der Cisterciënzers.

Op 20 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot de heer [naam]. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur [naam].

Namens aangeklaagde is verschenen [abt].

## **2. De klacht**

2.1. Klaagster woonde met haar ouders in een boerderij gelegen naast de abdij van [naam]. In [jaar] werd het klooster (een gesloten gemeenschap) een abdij en werden de poorten opengesteld. Vanaf dat moment kon men vrij in- en uitlopen. In de periode tussen [jaar] en [jaar] is klaagster seksueel misbruikt door aangeklaagden.

2.2. Klaagster hielp samen met haar zus in de vakantieperiode vanaf [jaar] met regelmaat bij de paters met het doppen van boontjes voor de inmaak. Als dank kregen de zussen hiervoor rolletjes snoep. Tijdens deze vakantiewerkzaamheden is klaagster door aangeklaagde 1 meegenomen naar een andere ruimte. Daar werd klaagster gedwongen haar onderbroekje uit te doen en te gaan liggen. Aangeklaagde 1 heeft toen met zijn mond tussen de benen van klaagster gezeten. Dit misbruik is in de periode daarna nog enkele malen herhaald. De moeder van klaagster heeft uiteindelijk ontdekt dat er iets onoorbaars was gebeurd en heeft dit aangekaart bij de abt. Aangeklaagde 1 was voor vakantie over in Nederland en is toen als reactie op deze klacht naar [land] teruggestuurd.

2.3. Aangeklaagde 2 was een huisvriend van de familie: hij heeft klaagster bij haar thuis meegenomen naar de voorkamer en daar heeft hij gepoogd klaagster te strelen. Klaagster had op dat moment in de gaten dat dit onoorbare handelingen waren. Klaagster is gelijk weggelopen, waardoor het bij een poging strelen is gebleven. Klaagster heeft aangeklaagde 2 daarna ontweken en heeft er voor gezorgd nooit meer met hem alleen te zijn.

2.4. Aangeklaagde 3 was de portier van de abdij. Hij was ook een huisvriend van de familie en kwam veel bij klaagster thuis. Aangeklaagde 3 heeft op enig moment klaagster uitgenodigd om naar zijn portiersverblijf te komen kijken. Op dat moment heeft hij plotseling zijn toga over klaagster heen gegooid zodat klaagster gedwongen werd zijn harde penis te voelen. Klaagster is vervolgens weggevlucht en heeft zich nooit meer in de portiersloge vertoond.

2.5. Bij de abdij hoorde ook een boerderij. Klaagster werd door aangeklaagde 4 meegelokt om naar de koeien te komen kijken. In de stal aangekomen en uit het zicht van iedereen heeft aangeklaagde 4 de hand van klaagster gepakt en deze naar zijn penis geleid. Vervolgens moest klaagster hem aftrekken tot hij klaarkwam. Dit is een eenmalige gebeurtenis geweest.

2.6. De moeder van klaagster was wel op de hoogte geraakt van het misbruik van aangeklaagde 1, maar van het overige misbruik heeft klaagster nooit iets verteld. Reden hiervoor was dat het huisvrienden betrof die ook later nog steeds bij de familie thuis kwamen. Klaagster had het gevoel dat zij het niet kon zeggen want dat hoorde niet. Daarbij kwam dat klaagster niet goed met haar moeder kon praten.

2.7. Als gevolg van het seksueel misbruik heeft klaagster vanaf het moment dat zij toe was aan seksuele contacten met mannen, steeds het gevoel gehad dat de daders tussen haar en haar partner in stonden. Tegen haar eerste echtgenoot heeft klaagster nooit iets verteld over het seksueel misbruik. Dit huwelijk is misgelopen. Met haar huidige echtgenoot heeft klaagster vanaf het begin van haar huidige huwelijk haar ervaringen op het gebied van seksueel misbruik gedeeld. De reden hiervoor was hoofdzakelijk de seksuele problemen waarmee klaagster kampte. Klaagster voelt zich zeer gesteund door haar echtgenoot en samen hebben zij een modus gevonden op seksueel gebied.

2.8. Vanaf het moment dat er in de media veel aandacht werd gegeven aan seksueel misbruik verergerden de klachten van klaagster. Zij had ontzettende huilbuien en heeft uiteindelijk in april 2010 haar verhaal aan de huisarts verteld. Daarna heeft klaagster twee gesprekken gevoerd met een psycholoog, maar deze hebben haar niet verder geholpen. Klaagster kampt verder met veel boosheid. Haar lidmaatschap van het kerkkoor heeft zij daarom ook opgezegd.

2.9. Klaagster heeft de klacht ingediend in de hoop dat dit haar zal helpen bij de verwerking van haar ervaringen. Daarnaast hoopt zij op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Klaagster laat de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot een eventuele financiële vergoeding open.

### **3. Het verweer**

3.1. Aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. De abt heeft in zijn verweerschrift gesteld dat (nu waarheidsvinding kan bijdragen tot het verwerken van het leed van klaagster) uitgebreid onderzoek is verricht naar mogelijke schriftelijke vastleggingen van de bedoelde gebeurtenissen en omstandigheden in de persoonlijke dossiers van aangeklaagden. Daarnaast zijn de kronieken van de abdij en de verslagen van het kapittel geraadpleegd. De abt concludeert dat het onderzoek in het archief niets heeft opgeleverd. Wel kan de abt bevestigen dat het sinds [jaar] ontstane open karakter van het klooster inderdaad aanwezig was. Dit gold zeker voor de familie van klaagster, als directe buren. De kinderen van de familie werden inderdaad betrokken bij de werkzaamheden van de boerderij zoals door klaagster geschetst. Ook het bestaan van de vriendschappelijke relatie van leden van de orde met de familie kan de abt bevestigen.

3.2. De abdij heeft met grote afkeer kennis genomen van het seksueel misbruik dat is gepleegd. Het gebeurde vervult de abdij met grote schaamte en het minste wat de abdij kan doen is opnieuw welgemeende excuses aanbieden. Ook de gevolgen van het misbruik voor het verdere persoonlijke leven van klaagster vervullen de abdij met grote zorg en spijt. De abdij zal alles doen wat in het vermogen ligt om het leed te verzachten.

### **4. De beoordeling**

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke

integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

#### *Ten aanzien van aangeklaagde 1, 3 en 4*

4.3. Er is meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagden verwijt. Alleen al door het overlijden van aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster ten aanzien van deze drie aangeklaagden schetst, hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan allereerst overtuigd geraakt door de consistente wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld, waardoor haar relaas de Klachtencommissie uitermate betrouwbaar is voorgekomen.

Daarbij komt, ten aanzien van aangeklaagde 1, de geloofwaardige verklaring van [naam], de broer van klaagster. Hij heeft van zijn ouders in de door klaagster geschetste periode te horen gekregen dat er iets met aangeklaagde 1 was voorgevallen en dat het beter voor aangeklaagde 1 was dat hij zich niet meer bij de familie zou vertonen. Volgens [broer] heeft aangeklaagde 1 zich aan die regel gehouden en heeft aangeklaagde 1 zijn auto, die bij hen geparkeerd stond, niet zelf opgehaald, maar dit door een derde laten doen.

Ten aanzien van aangeklaagde 3 bevestigt eveneens een geloofwaardige verklaring van broer [naam] de klacht van klaagster. Wim beschrijft namelijk in zijn verklaring hoe hij getuige was van een aantal seksuele excessen van aangeklaagde 3, waaronder het hebben van gemeenschap met een van de koeien en het laten hangen van zijn geslachtsdeel buiten zijn pij. Daarbij komt, ten aanzien van aangeklaagde 4, de geloofwaardige verklaring van [naam], een andere broer van klaagster, dat hij ook seksueel misbruikt is door aangeklaagde 4 en daarvan ook melding heeft gemaakt bij het Meldpunt.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 9 jaar oud. Aangeklaagden waren voor haar vertrouwenspersonen.

4.5. Gelet op het feit dat de drie aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. De abt heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de abdij [naam], Orde der Cisterciënzers, het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Naar aanleiding van deze oprechte spijtbetuiging heeft klaagster ter zitting aangegeven geen behoefte te hebben aan (verdere) schriftelijke excuses.

4.6. Over een eventuele nog in te dienen verzoek tot een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klachten door de abt zal een nog op te richten Compensatiecommissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

#### *Ten aanzien van aangeklaagde 2*

4.7. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op enkel de verklaring van klaagster. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Dit geldt te meer omdat in dit geval de aangeklaagde is overleden en zich niet kan verweren.

4.8. De verklaring van klaagster is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klaagster ondersteunen.

4.9. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

4.10. De Klachtencommissie realiseert zich dat dit voor klaagster teleurstellend is. Indien de Klachtencommissie in de toekomst uit andere meldingen of klachten die bij Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk zijn of zullen worden ingediend informatie bereikt die daartoe aanleiding geeft, zal zij klaagster daarvan op de hoogte stellen en de zaak heropenen teneinde dit advies mogelijk te heroverwegen.

4.11. De slotsom is dat de klachten ten aanzien van aangeklaagde 1, 3 en 4 gegrond zijn en dat, nu de abt hiervoor namens de abdijs [naam], Orde der Cisterciënzers, zijn excuses heeft aangeboden, het hierbij kan worden gelaten.

## 5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de abt van de abdijs [naam], Orde der Cisterciënzers, de klachten ten aanzien van aangeklaagde 1, 3 en 4 gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie adviseert de abt van de abdijs [naam], Orde der Cisterciënzers, de klacht ten aanzien van aangeklaagde 2 ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 november 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de abt van de Abdijs [naam], Orde der Cisterciënzers en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de abt binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de abt daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de abt.